

een drukte van belang, want vele mensen van diverse natuurgroepen hebben gevolg gegeven aan de oproep om mee te doen aan de soortendag. Ook een klein aantal leden van de Vlinderwerkgroep Friesland zijn aanwezig.

Vrij snel na 14.00 uur gaan de deelnemers in grotere of kleinere groepen op pad voor de inventarisatie in de natuurterreinen van It Bûtenfjild. Met een klein groepje gaan wij naar vlinders kijken in en rond het gebied van Houtwiel. Het waait behoorlijk en het is aan de frisse kant, maar de zon gaat schijnen en dan wordt het toch nog leuk. Tijdens onze wandeling zien we 15 Kleine koolwitjes, 20 Zwartsprietdikkopjes, 6 Bonte zandoogjes, een Hooibeestje, een Bruin zandoogje en een Atalanta. Verder aan macronachtvlinders 2 exemplaren van de Gamma-uil (*Autographa gamma*) en 2 exemplaren van de Lieveling (*Timandra comae*) en de volgende micronachtvlinders: Gewone grasmot (*Chrysoteuchia culmella*), Variabele grasmot (*Agriphila tristella*), Meidoornstippelmot (*Yponomeuta padella*), Scherphoekvedermot (*Amblyptilia acanthadactyla*), Kroosvlindertje (*Cataclysta lemnata*), Muntvlinder (*Pyrausta aurata*), Distelzadelmot (*Epiblema scutulana*), Waterleliemot (*Elophila nymphaeata*). In de loop van de middag neemt de bewolking hand over hand toe en de zon verdwijnt. Het wordt daardoor steeds frisser met een stevige noordenwind. Tegen etenstijd zijn de meeste mensen huiswaarts gekeerd op een kleine fanatieke groep na, die om 19.00 uur het veld weer ingaat voor onderzoek naar o.a. waterplanten. Hieronder ook Jeroen Breidenbach en Merel Zweemer. Vanuit het zuiden naderen buien met onweer, die inmiddels gevorderd zijn tot de lijn Kampen-Zwolle. Samen met Mark Hilboezen van de FFF ben ik nog als enige van de Vlinderwerkgroep bij de werkschuur van SBB in afwachting van iets beter weer (minder wind en kou) om te gaan nachtvlinderen, maar na een klein regenbuitje houd ik het voor gezien en keer terug naar huis. Onderweg bij Drachten draait de wind naar zuid en wordt het voelbaar warmer. De windstromingen uit noord en zuid verkeren hier in een patstelling en verderop rijdend wordt het nagenoeg windstil. Achteraf vernomen, dat Jeroen Breidenbach en Merel Zweemer in de loop van die avond wel hun lamp heeft opgesteld (zie verslag hieronder) en nog een behoorlijke vangst hebben gerealiseerd.

Nachtvlinderen Soortendag FFF It Bûtenfjild Merel Zweemer

Zaterdag 15 augustus 2015 organiseerde de FFF (Fryske Feriening foar Fjildbiology) in plaats van de traditionele ledenexcursie een soortendag, waarbij het de bedoeling was om zoveel mogelijk soorten vast te stellen. De gebieden die bezocht werden gedurende deze soortendag lagen allemaal in het Bûtenfjild. Zeker vanaf de middag was het bewolkt en hing er de dreiging van regen. Hoewel het in het grootste deel van Nederland regende, konden we op Buienradar zien dat de buien zo'n beetje aan de zuidgrens van Friesland oplosten. Vandaar ook dat we besloten om de nachtvlinderexcursie door te laten gaan. Helaas stonden we uiteindelijk slechts met vier mensen te nachtvlinderen, Mark Hilboezen, Jacob

Hanenburg, Jeroen Breidenbach en ikzelf. Wegens de dreiging van regen hadden meerdere leden van de Vlinderwerkgroep verstek laten gaan en na een dag rondstruinen in het veld waren vrijwel alle leden van de FFF te moe om nog naar het nachtvlinderen te gaan.

We kozen ervoor om langs het fietspad aan de noordzijde van De Houtwiel onze opstelling op te zetten. Hoewel de wind met kracht 3 uit het noordwesten woei, stonden we beschut en windstil achter een haag van gevarieerde bomen en struiken. Ook was het een vrij warme nacht (17 graden Celsius) waardoor het lange tijd aangenaam vlinderen was. We bevonden ons wel aan de rand van een nat gebied dus uiteindelijk ontstond er toch mist.

Met 93 soorten vlinders hadden we een diverse en leuke vangst, waardoor thuisblijvers ongelijk kregen. Hier zaten enkele opvallende soorten tussen, zoals Kruiskruidmot (*Homoeosoma nebulella*) en Zandkleurige borstelmot (*Epermenia falciformis*). Ook noteerden we het Plat beertje (*Eilema lurideola*), maar naderhand kregen we hierop het commentaar dat deze soort zeldzaam zou zijn in het betreffende gebied. Helaas hadden we de vlinders ook niet gedocumenteerd. Van deze soort zijn we dus niet zeker meer. Misschien volgend jaar nog maar een keer vlinderen om na te gaan of de soort er wel of niet voorkomt. Andere soorten die aangetroffen werden, waren juist erg kenmerkend voor het gebied, zoals Rietvink (*Euthrix potatoria*, 26 exemplaren), Grote beer (*Arctia caja*, 2 exemplaren), Geelbruine rietboorder (*Archanara dissoluta*, 3 exemplaren), Egelskopmot (*Nymphula nitidulata*, 2 exemplaren), Goudgele boorder (*Gortyna flavago*, 2 exemplaren) en nog veel meer.

Verslag excursie bladmijnen Gerrit Tuinstra

Op 26 september j.l. is een aantal leden van de Vlinderwerkgroep Friesland op zoek geweest naar bladmineerders, tijdens de jaarlijkse bladmijnenexcursie. Aanwezig waren Rob de Ridder, Andy Saunders, Abel en Franciska Jagersma, Hessel Hoornveld jr., Sake Roodbergen, Anneke van der Veen en ondergetekende! En natuurlijk niet te vergeten, als specialist op het gebied van bladmijnen was Leo Bot weer aanwezig. Hij was halverwege de ochtend al van huis (op Terschelling) vertrokken om op de afgesproken tijd – 14.00 uur – in Oudemirdum aanwezig te kunnen zijn.

Deze excursielocatie was niet zomaar gekozen. Al jaren lang wordt door allerlei mensen in het land naar bladmineerders gekeken. En daarmee is zo langzamerhand een groot deel van de Nederlandse uurhokken wel een keer bekeken. Joop Kuchlein werd gevraagd om aan te geven welke hokken nog maar weinig of niet onderzocht zijn op het voorkomen van bladmineerders. Dat bleken er voor onze provincie slechts drie te zijn. Twee daarvan zijn waren voor de excursie niet geschikt omdat het om hokken gaat die voor het overgrote deel uit agrarische gronden bestaan. Uiteraard zullen ook in dergelijke gebieden bladmineerders voorkomen, maar het zullen er niet veel zijn. Voor het derde hok is dat heel anders.